

BUZUL ÇAĞININ VİRÜSÜ

Buzul Çağının Virüsü

Cezmi Koca¹

Mersin Üniversitesi

Özet: Taşranın aydın/entelektüel kişi üzerindeki boğucu, kuşatıcı etkisi çok yoğundur. Vüs'at O. Bener *Buzul Çağının Virüsü* adlı romanında tam da bu konumdaki insanların sorunlarını irdeler. Romanın başlıca kişileri Osman ve Faik'in kendini gerçekleştirme çabalarındaki açmazlar romanın eksen meselesi olarak okurun karşısına çıkar. Tutuculuğun çevrelediği bu insanlar ne mevcut yapıyı kırarak ne de bu yapıyla uyum sağlayarak varlıklarını sürdürebilirler. Roman bu konumdaki bireylerin fiziksel ve ruhsal çöküşlerinin serüvenidir.

Anahtar Sözcükler: *Uyumsuz (saçma-absürt), kurgu, başkaldırı*

Abstract: The suffocating and encompassing effect of province on the intellectual is deep. In his novel *Buzul Çağının Virüsü*, Vüs'at O. Bener

¹ czmkoca@gmail.com

examines the problems of people in this status. In their efforts of realization, the dilemmas of Osman and Faik, the main characters of the novel, confront the reader with the axis problem of the novel. These people encompassed by conservatism can subsist by neither breaking the present system nor harmonizing with it. The novel is the adventure of the physical and psychological collapse of the individuals in this status.

Key words: *Inharmonious (nonsense-absurd), fiction, rebellion*

1. GİRİŞ

Türk yazınının Bilge Karasu'yla birlikte en sıra dışı yazarlarından biri olan Vüs'at O. Bener'in Buzul Çağının Virüsü adlı romanı, dil ve kurgu açısından, olağandışı ve kuşatılması pek de kolay olmayan bir metindir. Buzul Çağının Virüsü'nde "zaman"ın karmaşık kullanımı metni anlamayı ve çözümlmeyi güçleştirir. Ortalama üç sayfalık yetmiş üç bölümden oluşur Buzul Çağının Virüsü. Her bölümde bir öykü vardır ve bu öyküler bir bütünün parçasıdır.

2. VÜS'AT O. BENER YAZINI ÇERÇEVESİNDE BUZUL ÇAĞININ VİRÜSÜ

1940'lı yıllardan 1980'li yıllara dek uzanan bir gerçek zamanı içeren Buzul Çağının Virüsü, bu süreç içinde roman kahramanlarının toplumsal değişimle birlikte değişimlerini (gelişimlerini değil) bir kurmaca çerçevesinde ortaya koyar. Roman Osman Yaylagülü'nün anlatısıdır (Kuşkusuz gerçekte Vü'sat O. Bener'in anlatısı...). Semih Gümüş çok önemsenmesi gereken Kara Anlatı Yazarı (Buzul Çağının Virüsü ve Bay Muannit Sahtegi'nin Notları romanları üzerine bir inceleme) adlı çalışmasında şunları söylüyor Osman Yaylagülü için: "Onun Bay Muannit Sahtegi denli çarpıcı, şaşırtıcı, tuhaf bir kişiliği olmadığı kuşkusuz. Hem sonra, Bay Muannit Sahtegi ne denli yapma

bir kişilik olarak kurgulanacaksa, Osman Yaylagülü de o ölçüde kanlı canlı, doğal bir kişiliğe sahipti" (Gümüş, 1994:52). İş yaşamının büyük bölümü devlet memuru olarak çalışmakla geçer Osman Yaylagülü'nün. Topaldır. İki takma adı vardır; biri yakınlarınca söylenen 'Topal Osman', diğeri de kendi kendine taktığı 'Nijad'. Önce Akçay'da Mal Müdürlüğü yapar, ardından Ankara'da Defterdarlık'ta çalışır. Sonra da zengin 'dayıoğlu'nun yanında hukuk müşavirliği.

Romanın Osman Yaylagülü kadar önemli (belki daha da fazla) bir başka kişisi Faik Deniz'dir. Akçay'dan dostudur Faik, Osman'ın. Aynı evi paylaşırlar. İyi Fransızcasıyla şiir çevirileri yapar. Osman ile Faik'in çok yakın bir dostları daha vardır: Kemal. Kentin savcısıdır. Esat Adil'i, Sertel'leri tanır. Son olarak bir de Doktor Doğan Alp ve karısı Şükufe'den söz edilebilir. Doktor kentin seçkin insanlarındandır. Doktorun karısı Şükufe (Osman'ın taktığı adla Viola), Osman Yaylagülü ile tutkulu bir aşk yaşar. İyi eğitim görmüş, güzel, çekici bir kadındır.

Romanda birinci tekil kişi anlatımı kullanılmıştır ve bu ses Osman'a aittir. Hem kendini, hem diğeri kişileri ve olayları kendi bakışıyla, yaklaşımıyla aktarır. Bu noktaya çok dikkat etmek gerek. Çünkü özellikle diğeri roman kişileri açısından yanlış değerlendirmelere, çözümlemelere düşülebilir. Osman'ın Faik için "içevurumcu, elverişsiz dokusuna güvenilmez" (Bener, 1984:104). sözlerini, "Faik'in bir eksikliğinden çok, Osman'ın sorunlu, geçimsiz kişiliği" olarak alımlayan Semih Gümüş de, telaffuz etmese de böylesi bir yanıña işaret eder (Gümüş, 1984:60).

Demokrat Parti'nin kuruluşu gündemdedir. Küçük bir kent olan Akçay'ın Mal Müdürü Osman Yaylagülü de, burada, Demokrat

Parti'nin örgütlenmesi işine karışır. Ancak bu örgütlenmenin başını Savcı Kemal çekmektedir. Korkak ve genelde kararsız kişiliğiyle Osman, çoğu şeye olduğu gibi kıyısından bulaşır bu olaya da. Bir kaç yıl sonra bir toplu soruşturma (olasılıkla 51 tevkifatı) sonucu Yaylagülü tutuklanır ve ifade verir. Bu sırada bir de kısa süren bir evliliği olur. Boşanır, bir daha evlenmemek üzere.

Yaşar, Osman Yaylagülü, sürekli yaşar. Faik intihar eder, Kemal akıl hastanesinde çıldırarak ölür; Osman, yaşar. Vü'sat O. Bener metinlerinde sürekli olarak varlığını gösteren düşünsel yapı bu romana da önemli ölçüde damgasını vurur. İnsan/birey, varoluş, yaşam ve ölüm üzerine felsefi bir sorgulama, diğer metinlerde olduğu gibi Buzul Çağının Virüsü'nde de yer alır. Kendini sınırsız bir özgürlükle gerçekleştiremeyen birey, bunu ayırdına varınca ölümü ve boyun eğmeyi yadsıyarak, başkaldırarak "uyumsuz"ca yaşar (Camus, 1988). Camus'cü (bu yaklaşım İhlamur Ağacı'ndan itibaren Vü'sat O.Bener yazınına sinmiştir ve çok ustalıkla bir biçimde kağıda dökülmüştür. Osman Yaylagülü de tıpkı İhlamur Ağacı'nın "Baba"sı, (Bener, 1993b) İpin Ucu'nun "A"sı (Bener, 1989) ve "Muannit Sahtegi" (Bener, 1991) gibi saçma'yı (uyumsuz'u) bulma uğraşındadır (Camus, 1988). Bir anahtar tümce var romanda Osman Yaylagülü için söylenen: "Sen hep yanılğı ve yenilgilerden oluştuğun için yaşayabilensin" (Bener, 1984:37). Vü'sat O.Bener bunu söyle açıklıyor: "Topal Osman'a topallığın yakıştırılması boşuna değil. Bu yaşamın, daha doğrusu sinirli bilincin getirdiği bir şey, bir öge. Yani yenilgiye, yanılğıya, yazgılı olmak" (Ağan, 1984:21). Bu romanın yenilgi ve yanılğılarıyla yaşamayı becerebilen (üstelik bunun farkında olarak) tek kişisidir Osman. "Yorgunluğun, bıkmının da kendine özgü tadı, kokusu vardır" (Bener, 1984:65) der. Hayatın anlamsızlığını, saçmalığını kavrama ve başkaldırarak "uyumsuz"ca yaşamayı hedefler. Yenilgi ve yanılğıları kabullenmesi bir boyun eğiş olarak algılanmamalıdır. Bütününe saçmalığın egemen olduğu bu dünya ve yaşamda, yaşamayı sürdürme

ısrarlılığı bile başkaldırıdır (Camus, 1988). Kemal, (Sertel'leri, Esat Adil'i tanıyacak denli solcu), özgürlüklerin gelişeceği inancıyla Demokrat Parti örgütlenmesine dört elle sarılır. Başarısızlığın ardından müthiş bir savrulma yaşar: Savcılıktan istifa edip Aydın'da avukatlığa başlar ve çok para kazanır. Şunları söyler Osman'a: "Açarız ortak bir yazıhane. Para kırarız, para! Hiç şaşma, başarının ilk koşulu, sırtı kalın olmaktır" (Bener, 1984:143). Bu çok kökten değişimi kaldıracak bir kişiliği, daha doğrusu kişiliksizliği, yoktur Kemal'in. Akıl hastanesinde çıldırarak ölür. Bir anarşist ya da nihilist olarak değerlendirilebilecek Faik, yaşam karşısındaki tıkanıklığını aşamaz ve intihar eder. Uzlaşmayı tümüyle reddeden düşüncelerinin varlık düzlemi bulamayacağını anladığı yerde yok oluşu seçer Faik. Osman ise uyumsuz'un peşindedir. Buzul çağının virüsü Osman'dır. Virüsler doğanın çok özel ve farklı canlıları. Yalnızca DNA ya da RNA'dan oluşuyorlar. Oysa virüs dışındaki her canlının hem DNA'sı hem RNA'sı var. Virüs bir başka canlıya gereksinim duyuyor, onun DNA ya da RNA'sını kullanıp yaşamak için. İlginçtir, böyle bir canlıyla bulunduğu anda da ölümsüzleşiyor, yok olmuyor. Faik ve Kemal ölüyor, Osman yaşıyor! Osman, Faik'i de Kemal'i de içselleştirerek yaşıyor bir virüs gibi. Viola'yı da içine alıyor. Yalnız olamaz Osman; çünkü virüsler de yalnız yaşayamıyorlar. Hiç sevmediği 'dayıoğlu' bile bir RNA ya da DNA Osman için. Muannit Sahtegi de öyledir (Bener, 1991). En yalnızlaştığı, içine kapandığı zamanlarda birilerini arıyor buluyor. İhlamur Ağacı'nın "Baba"sı, (Bener, 1993b) sevmediği, sevilmediği "Oğul" ve "anne"yle yaşamaya razı oluyor. Semih Gümüş "Faik, Osman'ın hiçbir zaman olamayacağı, bay Muannit Sahtegi'nin ise olmayı deneyip de olamadığı, gerçek bir Uyumsuz'dur" (Gümüş, 1984:32) derken yanılıyor. Vüsat O. Bener yazınında "uyumsuz"u mutlaka Camus felsefesi çerçevesinde ele almak gerekiyor ve bu da intiharı reddetmeyi, yaşamın gerekliliğini öneriyor. Faik'in uyamadığı kesin; ama Faik'i bir (Camus'cü) varoluşçu olarak nitelemek doğru değil. Faik bir bireyci anarşist ya da nihilist olarak tanımlanabilir.

Faik'in bu konumlanması onu varlık sorununa farklı bakmaya iter. Anarşizan düşünsel yapı, bakışta olduğu denli eylemde de farklılığı beraberinde getirir. Faik, istediği gibi var olamayacağını bütünüyle düşünüp hissettiği anda yok oluşu seçer. Uyumsuz olan (en azından peşi sıra koşturup olmaya çalışan) Faik değil Osman'dır. Osman'ın şu sözlerini irdelemekte yarar var: "Oblomov'un korkunç direnmeler, heveslerden sonra o insanı çıldırtan bezginliği, bilinçli tükenişe, salt çözüme beyaz bayrak çekmesi sevimli bile geliyor şimdi bana. Bir gün böylesine bir düşüşü, kim bilir belki de yücelmedir katıksız benimsemem şaşılmaz" (Bener, 1984:64). Uyumsuzu yönelimini böyle dile getiriyor Osman. Ünlü Rus eleştirmeni N. A. Dobrolyubov bütün Oblomovlar için şu tür bir saptama yapıyor: "Oblomovka'da hiç kimse kendine söyle sorular sormazdı: Niçin yaşıyoruz, hayat nedir, hayatın anlamı, önemi nedir?" (Dobrolyubov, 1987:41). Camus'nün de (1988) işaret ettiği gibi bu saçma dünyada ve hayatta bir anlam aramaya çalışmanın gereği yok. İşte Osman da tam bunu yapmaya çalışmaktadır. Hem direnecek hem de bilinçli tükenişe, düşüşe hazır ve razı olacak, benimseyebilecek. Bu benimsemede gizlidir; başkaldırarak uyumsuz'ca yaşamak! "Osman olup bitenle uygunluk içinde kendini tartmaktadır. Olup bitenle uyum içinde olarak değil. Osman da uyumsuzdur" (Öngören, 1985:71).

Faik Deniz uygunluk da gösteremez - göstermez. Romanda Faik'in en az Osman kadar, belki de daha önemli kişi olduğunu söylemiştik. Buzul Çağının Virüsü Osman'ın olduğu denli -geri planda da olsa- Faik'in de romanıdır. Hiç kuşku yok ki Osman da dahil olmak üzere metnin en ayrıksı, ilginç kişisidir Faik. Yaşamını da ölümünü de seçmeyi yeğler. Daha doğrusu, yaşamını seçemediği yerde ölümünü seçer. Bunu bir doğrulama olarak algılamamak gerektir. Faik bir açıdan kendi yaşamını da Osman'a bırakıp gider. İntiharı öncesinde son mektubunu Osman'a yazar: "başlamaktır önemli olan, ölüme yahut hayata! Şerefimize, saadetinize sıkacağım şu gücünden habersiz

kurşunu tufeyli kalbime. (...) Onuru, mutluluğu, dalkavuk yüreğimi sevmedim! Daha ilk piyon sürüldüğünde, sonucu kestirebildiği için pes eden, pata kalmaktan hoşlanmayan usta satranççılara saygılar" (Bener, 1984:148). Osman bir zaman sonra Kemal'den öğrenir Faik'in de Viola'ya tutkun olduğunu: "Elhak çok güzel, tapılacak kadın! Boşuna kıymadı Faik canına" (Bener, 1984:188) der Kemal Osman'a. Şüphesiz ki bu aşk, nedenlerden yalnızca biridir. Faik, Osman'la Viola'nın saadetlerine sikar kurşunu. Aynı zamanda "tufeyli kalbinden", "dalkavuk yüreğinden" kurtulmaktır amacı. Faik'in sorunu kalbiyledir. Beyniyle (aklıyla), yüreği uzlaşmaz bir çelişki içindedir. Aklından, beyninden yana olan Faik, kendisini bir uyarıcıya dönüştüren (iradesi dışında kan pompalayıp yaşamını sürdürmesi nedeniyle) yüreğinin düşmanıdır. Zaten artık yüreği de ona düşman gibidir. Onuru ve mutluluğu da sevmez. Bütün bu nedenlerin toplamıyla, artık salt soluk alıp vermeye dönüşen yaşamını bitirecektir Faik, bitirir. Yaşamını da, ölümünü de, acısı ve hüznüyle Osman'a yükler. Faik bilir, Osman virüstdür; yaşayabilmesi için başka yasama gereksinimi vardır. Ona bu iyiliği ve kötülüğu yapmaktan alıkoymaz kendini; çünkü o Faik'in en iyi dostudur. Buzul ağının Virüsü, gizlenmiş bir şekilde Faik Deniz'in metnidir. Vüs'at O. Bener de bunu bir açıdan onaylamaktadır: "... bana kalırsa Topal Osman ekseni asıl Faik Deniz'e büyük bir yük yüklemektedir. Daha doğrusu, romanın asıl varmaya çabaladığı nokta, istenç Faik Deniz olsa gerek" (Ağan, 1984:20). Ancak bu noktada şunu gözden kaçırmamak gerekiyor: Faik Deniz, durumu, düşüncesi, eylemi yazar tarafından bir onaylamayla karşı karşıya değildir. Faik Deniz açısından bir doğrulaması yoktur yazarın. Zaten bu metinde de söz konusu değildir. İmlenmek istenen Faik Deniz'in önemli bir odak olduğudur. Bu gerçeğin gözden kaçırılmaması gerektiğidir. Faik'in yaşamı da ölümü de, düşünceleri de Osman (ve Vüs'at O. Bener) üzerinde çok etkilidir. Derinleştirilmemiş, önemli ölçüde yüzeysel bırakılmış bir yazın kahramanının metinde en öne çıkabilme başarısı ancak, yazarın yaratı

başarısıyla açıklanabilir. Bunu gerçekleştirebilmesidir Bener'i usta bir yazar kılan.

Kemal önder bir kişiliğe sahip. Akçay'da Demokrat Parti'nin örgütlenmesi için yoğun bir çaba gösteriyor. İnsanları etrafında toparlayabilme yeteneği var. Bunu, Osman Yaylagülü'nün ifadesini alan Sorgu Yargıcı da söylüyor: "Kemal bir üst sınıftaydı. En hızlımız. Etkisi altında kalmamaya imkan mı var" (Bener, 1984:204). Topluma, insanlara duyarlı biri Kemal. Tek parti yönetiminin baskıcı tutumundan rahatsız. Güçlü sol eğilimlere sahip. Özgürlüğü dilinden düşürmeyen Demokrat Parti hareketini bir umut olarak görüyor. Ancak 1946 seçimlerindeki yenilgi, bu özgürlük söylemindeki yalanı farketmesini sağlıyor. İçine düştüğü umutsuzluk Kemal'i savuruyor. Demokrat Parti kongresi delegeşi zengin bir avukat olmuştur artık. Ne ki, bunu yaşayabilecek biri değildir Kemal. yaşayamıyor da; akıl hastanesinde çıldırarak ölüyor. Onuruyla yaşayamıyor Kemal, onursuzluğu kabullenemiyor usu. Buzul Çağının Virüsü'nün üç ayağından biri Kemal de, Faik gibi hayatını ve ölümünü Osman'a bırakıyor.

Romanın önde gelen öykülerinden biri Osman'la Viola'nın aşkıdır. Faik ve Kemal gibi sistem tarafından kısıtlanan Topal Osman, kendine küçük de olsa varlık alanları yaratma çabasındadır. Viola'yla ilişkisi de böyle bir alan oluşturma uğraşısıyla şekilleniyor. Kültürlü, zeki, güzel Şukufe (Viola) de tutulur Topal Osman'a. Bu yasak aşk (Şukufe evlidir), Osman'ın Akçay'dan ayrılmasıyla kesintiye uğrar. Sonra da süreç içinde eski duygu yoğunluğu Osman açısından yok olur. Uzun yıllar sonra haberleşirler. Viola hala aşiktir. Fakat Osman tıpkı bir "virüs" gibi, yaşayabilmek için metabolizmasını değiştirmek, yenilenmek zorundadır. Artık Viola defteri kapanmıştır Osman için. Bener'in kadınlara yönelik "erkek" yaklaşımı romanda, Osman Viola

aşkıını derinliksiz kılıyor. Vüs'at O. Bener metinlerindeki kadınların genelde olumsuz çizildiği dikkat çeker. ıkarıcıdırlar, ikiyüzlüdürler, edilgendirler. Salt İhlamur Ağacı'nın "Gelin"i belli oranda bunun dışında tutulabilir; o da oyunun sonunda "Baba"yla gitmek yerine evde bırakılarak, bir bakıma teslimiyete mahkum edilir. Buzul ağının Virüsü'nden Osman-Viola karşılıklı konuşması; bir sevişme sırasında: "Hızımı kesmesene kaltak! Haa gerildim bile, soğuk terler boşandı sırtımdan, hınç bu, istek değil, sezdi çabucak, çekti kendini tüm gücüyle. 'Durma güzelim! unut, şaşırma, suçlama, çekinme, hadi, beni düşünme yalvarırım, hadi kullan küçük orospucuğunu" (Bener, 1984:164). Bir başka örnek, Osman'ın Viola için sözleri: "...usluyken ateşli bir kancık özlemi yüzünden tavlı çeliğe dönüşen mürdüm eriği gözlerini imgeleyebiliyorum" (Bener, 1984:163). Bay Muannit Sahtegi'nin Notları'nda da benzer tümceler çok fazla: "Soyları kuruyasıcalar, hizmet ettirmek, başkalarını kullanmak, sömürmek için yaratılmışlar" (Bener, 1991:39). Muannit'in evlatlığı Fatoş'a yönelik sözleri: "Ağladığı zaman, canayakın, tatlı şırfıntı. Ne bilsin bu yüzden tokatladığımı. İini çeke çeke "vurma babacık!" dedikçe daha deliriyorum. Ağzımdan köpükler saçılıyor, adinin bayağısı küfürler. (...) Öğüt dinlemek, hırpalamak yazgısı" (Bener, 1991:26). Bütün bunlar yalnızca Osman'ın ya da Muannit Sahtegi'nin "sağlıksız yanlarıdır" diye açıklanabilir mi? Öyküleri dahil, olumlu bir kadın kahramanla karşılaşılmaz Vüs'at O. Bener yazınında. Rastlantı mıdır?

Yeniden Buzul ağının Virüsü'ne dönelim. Öykülenmesinin güç olduğunu söylemiştik. Dahası, bir öyküsü olmadığı bile söylenebilir. Bundandır; metinde, dil, kurgu, (üzerlerinde ayrıca durulacak) kişiler önde. Romana damgasını bunlar vuruyor. "Toplumsal, siyasal yapı ve değişimlere", "ülkenin genel yapısına", "dünyanın durumuna" hiç mi değinilmediği sorusu sorulabilir doğal olarak. Elbette değiniliyor, tersi olası mı iyi bir sanat yapıtı açısından! Buzul ağının Virüsü de

1940'lerden 1980'lere dek ülkede (ve dünyada) olan bitene, fonda da olsa yer veriyor. Demokrat Parti'yle bir şeylerin ciddi biçimde değişmediği; siyasetin sürekli bir kirlilik içinde olduğu; devletin ve yönetimin hantallığı, gericiliği ve bu özelliklerindeki sürekliliği; bürokrasinin insanları nasıl ezdiği gibi... Bütün bunlar karşısında insanların nasıl yitip gittiği (Faik, Kemal), tutkuların çözüldüğü, yaşamakta ayak direyenlerin bunu nasıl başardıkları (Osman) anlatılıyor. Bir devlet dairesindeki sıradan bir memura bile güvenlik soruşturması yapılmasından (ilginçtir değişen bir şey yok, bugün de sürüyor bu uygulama), tefeciliğin "onurlu" bir meslek haline gelişine dek, politik, toplumsal ve kültürel çarpıklığın artarak sürüsü sergileniyor. Bunların orta yerinde de insanlar: sıradan kişiler, aydınlar...

Osman bir aydın, entelektüel. D. H. Lawrence'dan Picasso'ya, Chaplin'e, Lamartine'e, Shakespeare metinlerine dek haberli, okumuş. Faik'le şiir çevirisi yapıyor. Politik bir kimliği de var. Kovuşturmaya uğruyor. Tan, Marko Pasa okuyor zamanında hararetle. (Sertel'in bir köşe yazısını kesip saklayacak denli ilgili.) bir yandan da köylü olduğunu söylüyor. Bir "doğu-batı" sorunu yüzeysel de olsa ustalıklı yedirilmiş romana yazar tarafından. Bener belli ki aydının (ve buna bağlı olarak halkın) sorunlarında önemli bir merkez olarak görüyor bu meseleyi. Yüzlerce yıllık doğululuk genç cumhuriyetle bir anda dönüştürülüp batılı kılınmaya çalışılmış. Maya tümünden tutmayınca olan "insan"a oluyor. "Kır kafanı Ahab Kaptan. Nedir bu 'kültür çorbası?' Duyuyor musun Oğuz Atay!" (Bener, 1984:42). Önce batının da batısına (Amerika), Melville'ye (2001) gönderme, ardından metinlerinde sürekli doğu-batı sorununu işlemiş Oğuz Atay'a ve onun kültür çorbası nitelemesine sesleniş! Bu mesele ne Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar" (2011) ve "Tehlikeli Oyunlar"ındaki, (2012) ne de Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur"undaki (2011) denli derinliklidir Buzul çağının Virüsü'nde. Ama bir de gerçek vardır orta yerde:

Osman da bu sorunu en az Mümtaz ve İhsan (Huzur), ya da Turgut, Selim (Tutunamayanlar) ve Hikmet (Tehlikeli Oyunlar) kadar duyumsar. Tanpınar ve Atay düşünürlüğü de benimsemişlerdir, reçete sunarlar. (başarabilen açısından olumludur, Tanpınar da, Atay da başarılıdır, bu nedenle yazınımızın en büyük yazarlarıdır. Ama başarısızlık, düşünürlüğü de, yazarlığı da uçuruma iter; Kemal Tahir bir örnektir.) Vüs'at O. Bener iddiasızdır, her konuda olduğu gibi bu konuda da reçete vermez okuyucuya. "Romanın önemi, başkasının kaderini belki de öğretici bir biçimde bize sunmasından değildir. O içimizi ısıtır; kendi kaderimizden asla sağlayamayacağımız, bir yabancı'nın kaderini tüketmiş olan alevin verdiği sıcaklıkla" (Benjamin, 1993:93).

3. SONUÇ

Son olarak şu söylenebilir Buzul Çağının Virüsü için: Kısıtlanmış aydınının tragedyası... Diğer Vüs'at O. Bener metinleri gibi bu metin de atlanmıştır yazık ki Türk yazınında – zor okunduğu, sıkıcı olduğu gerekçeleriyle. Oysaki üzerinde önemle durmayı, incelemeyi hak eden son derece usta işi bir romandır.

KAYNAKÇA

- Agan, N. (1984). Bir Tuhaf Yalvaç - Vüs'at O.Bener'le Konuşma. *Sanat Rehberi Dergisi*, (20), 23-38.
- Atay, O. (2011). *Tutunamayanlar*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Atay, O. (2012). *Tehlikeli Oyunlar*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bener, V. O. (1984). *Buzul Çağının Virüsü*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Bener, V. O. (1986). *Dost*. İstanbul: Can Yayınları.
- Bener, V. O. (1989). *İpin Ucu*. Ankara: 1000 Tane Yayınları.
- Bener, V. O. (1991). *Bay Muannit Sahtegi'nin Notları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bener, V. O. (1993a). *Siyah Beyaz*. İstanbul: İletişim Yayınları.

- Bener, V. O. (1993b). *Ihlamur Ağacı*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Benjamin, W. (1993). *Son Bakışta Aşk* (çev: Haluk Barışcan) İstanbul: Metis Yayınları.
- Camus, A. (1988). *Sisyphos Söyleni*. (çev: Tahsin Yücel). İstanbul: Adam Yayınları.
- Camus, A. (1990). *Başkaldıran İnsan*. (çev: Tahsin Yücel). Ankara: Verso Yayınları.
- Dobrolyubov, N. A. (1987). *Oblomovluk Nedir?* (çev: Mazlum Beyhan). İstanbul: Yön Yayıncılık.
- Gümüş, S. (1994). *Kara Anlatı Yazarı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Melville, H. (2001). *Mobydick*. (Çev: Haluk İlker) İstanbul: Nehir Yayınları.
- Tanpınar, A. H. (2011). *Huzur*. İstanbul: Dergah Yayınları.